

FRANSIZCA ÖĞREN AVEC TAHSİN

İşaret ve Soru Sıfatları

ce · cet · cette · ces
quel · quelle · quels · quelles

Göster ve Sor — İki Temel Araç

Bu derste neleri öğreneceksin?

- İşaret sıfatları: "bu, şu, o" Fransızcada nasıl söylenir?
 - ce, cet, cette, ces — neye göre değişir?
 - Sesli harf kuralı: ce neden cet olur?
- Soru sıfatları: "hangi?" Fransızcada nasıl sorulur?
 - quel, quelle, quels, quelles — seçim mantığı
 - Göstermek ve sormak arasındaki fark

fransizcaogren.net

1 İşaret Sıfatları: Bu, Şu, O

Türkçede bir şeyi göstermek istediğinde "bu", "şu" veya "o" dersin. Ve hangi kelimeye bağlarsan bağla, hiç değişmez: "bu kitap", "bu araba", "bu çocuklar" — hep "bu".

Fransızcada ise bu "gösterme" kelimesi, yanındaki ismin cinsiyetine ve sayısına göre **şekil değiştirir**. Sadece 4 form var ve mantığı çok basit:

Durum	İşaret Sıfatı	Örnek	Türkçe
Eril tekil	ce	ce livre	bu kitap
Eril + sesli harf	cet	cet homme	bu adam
Dişil tekil	cette	cette voiture	bu araba
Çoğul (hepsi)	ces	ces livres / voitures	bu kitaplar / arabalar

Dikkat: Türkçede "bu, şu, o" ayrımı var ama Fransızcada bu üçü arasında fark yok. "Ce livre" hem "bu kitap", hem "şu kitap", hem "o kitap" anlamına gelebilir. Eğer "bu" ve "o" arasında fark yapmak istersen, kelimenin sonuna "-ci" (bu) veya "-là" (o/şu) eklersin: "ce livre-**ci**" (bu kitap), "ce livre-**là**" (o kitap).

Sesli Harf Kuralı: ce → cet

Eril bir kelime sesli harfle (a, e, i, o, u) ya da sessiz h ile başlıyorsa, "ce" kullanmak ağızda takılır. Dene bakalım: "ce homme" — garip geldi, değil mi? İki sesli ses çarpışıyor.

Bu yüzden "ce" yerine **cet** kullanılır. Bu, élision ve iyelik sıfatlarındaki (ma → mon) ses kuralıyla aynı mantık: **Fransızca ses çarpışmasını sevmez**.

- **cet homme** (bu adam — homme sesli h ile başlar)
- **cet arbre** (bu ağaç — arbre "a" ile başlar)
- **cet hôtel** (bu otel — hôtel sessiz h ile başlar)

Dikkat: bu kural sadece **eril tekil** kelimelerde geçerli. Dişil kelimelerde zaten "cette" kullanılıyor — "cette" sesli harfle başlayan kelimelerle de sorunsuz çalışır.

- **cette école** (bu okul — école sesli harfle başlar ama dişil, cette kalır)

Kodlama — İşaret sıfatı parmak gibidir: Bir şeyi göstermek için parmağını uzatırsın. **Ce** = normal parmak (eril). **Cette** = tırnaklı parmak (dişil, çünkü "tte" eklenmiş). **Cet** = eldiven giymiş parmak (ses çarpışmasını önlemek için koruma takılmış). **Ces** = beş parmak birden (çoğul, hepsini gösteriyor).

2 İşaret Sıfatları Pratikte

ce — Eril tekil kelimeler

- Ce garçon est grand. — Bu çocuk uzun boylu.
- Ce film est intéressant. — Bu film ilginç.
- Ce restaurant est bon. — Bu restoran iyi.

cet — Sesli harfle başlayan eril tekil

- Cet enfant est mignon. — Bu çocuk tatlı.
- Cet été est chaud. — Bu yaz sıcak.
- Cet appartement est grand. — Bu daire büyük.

cette — Dişil tekil kelimeler

- Cette fille est intelligente. — Bu kız zeki.
- Cette maison est belle. — Bu ev güzel.
- Cette idée est bonne. — Bu fikir iyi.

ces — Çoğul (eril ve dişil)

- Ces livres sont intéressants. — Bu kitaplar ilginç.
- Ces fleurs sont belles. — Bu çiçekler güzel.
- Ces enfants sont contents. — Bu çocuklar mutlu.

Güzel haber: Çoğulda cinsiyet farkı yok! Eril çoğul da dişil çoğul da hep **ces**. Yani çoğul olduğunu biliyorsan, başka bir şey düşünmene gerek yok.

3 Soru Sıfatları: Hangi?

Türkçede "hangi?" diye sorarken kelime hiç değişmez: "hangi kitap?", "hangi araba?", "hangi çocuklar?" — hep "hangi". Fransızcada ise soru sıfatı da yanındaki ismin cinsiyetine ve sayısına göre değişir.

Durum	Soru Sıfatı	Örnek	Türkçe
Eril tekil	quel	Quel livre ?	Hangi kitap?
Dişil tekil	quelle	Quelle voiture ?	Hangi araba?
Eril çoğul	quels	Quels livres ?	Hangi kitaplar?
Dişil çoğul	quelles	Quelles voitures ?	Hangi arabalar?

Dikkat et: dört formun da telaffuzu neredeyse aynı — hepsi "kel" gibi okunur. Fark sadece yazıda görünür. Bu seni rahatlatmalı çünkü konuşmada hata yapma şansın çok düşük.

Kodlama — Quel kılık değiştiren ajan: "Quel" bir gizli ajan gibi düşün. Eril kelimeye yaklaşınca normal kıyafetiyle gider (**quel**). Dişil kelimeye yaklaşınca elbise giyer, sonuna **-le** ekler (**quelle**). Çoğula gidince ekstra aksesuar takar: eril çoğulda **-s** (**quels**), dişil çoğulda hem **-le** hem **-s** (**quelles**).

Quel ile Soru Kalıpları

- **Quel est ton nom ? — Adın ne? (İsim eril)**
- **Quelle est ta nationalité ? — Milliyetin ne? (Milliyet dişil)**
- **Quel âge as-tu ? — Kaç yaşındasın? (Yaş eril)**
- **Quelle heure est-il ? — Saat kaç? (Saat dişil)**
- **Quels sports tu aimes ? — Hangi sporları seviyorsun?**
- **Quelles langues tu parles ? — Hangi dilleri konuşuyorsun?**

Dikkat: "Quel âge as-tu?" (Kaç yaşındasın?) ve "Quelle heure est-il?" (Saat kaç?) günlük hayatta çok sık kullanılan sorular. Bunları kalıp olarak ezberle — hangi "quel" formunun kullanıldığını düşünmene bile gerek kalmaz.

4 Göstermek vs Sormak

İşaret sıfatı ve soru sıfatı birbirine karışabilir çünkü ikisi de ismin önüne gelir. Ama işlevleri tam tersi:

İşaret sıfatı (ce/cette/ces) = Parmakla göstermek. "Bu kitabı istiyorum" — belirli bir şeyi işaret ediyorsun.

Soru sıfatı (quel/quelle) = Sormak. "Hangi kitabı istiyorsun?" — bilmediğin için soruyorsun.

Göstermek	Sormak
ce livre (bu kitap)	quel livre ? (hangi kitap?)
cette voiture (bu araba)	quelle voiture ? (hangi araba?)
ces fleurs (bu çiçekler)	quelles fleurs ? (hangi çiçekler?)

Kodlama: İşaret sıfatı = parmak (gösteriyorsun). Soru sıfatı = soru işareti (soruyorsun). İkisi de ismin önüne gelir ama biri "şunu" der, diğeri "hangisini?" diye sorar.

5 Türk Öğrencilerin Hataları

YANLIŞ: ce voiture (voiture dişil!)

DOĞRU: cette voiture

Neden: voiture dişil, ce sadece eril kelimelerde kullanılır.

YANLIŞ: ce arbre (arbre sesli harfle başlıyor!)

DOĞRU: cet arbre

Neden: arbre eril ama "a" ile başlıyor, ses çarpışmasını önlemek için cet kullanılır.

YANLIŞ: quel maison (maison dişil!)

DOĞRU: quelle maison ?

Neden: maison dişil, quel sadece eril kelimelerde kullanılır.

YANLIŞ: quelles film (film eril tekil!)

DOĞRU: quel film ?

Neden: film eril tekil, quelles dişil çoğul formu.

6 Mini Diyalog: Alışverişte

Léa ve Mehmet bir kitapçıda:

Léa : Regarde ce livre ! Il est intéressant.

Şu kitaba bak! İlginç.

Mehmet : Quel livre ? Ce livre-ci ou ce livre-là ?

Hangi kitap? Bu mu o mu?

Léa : Ce livre-ci, sur la table.

Masanın üstündeki bu.

Mehmet : Et cette revue, elle est bien ?

Peki bu dergi, iyi mi?

Léa : Quelle revue ? Ah, cette revue française ?

Hangi dergi? Ah, bu Fransız dergisi mi?

Mehmet : Oui ! Et ces magazines aussi, ils sont super.

Evet! Ve şu dergiler de harika.

Léa : Quels magazines tu préfères ?

Hangi dergileri tercih ediyorsun?

Mehmet : Ces magazines de sport. Je prends cet exemplaire.

Şu spor dergilerini. Bu nüshayı alıyorum.

7 Hızlı Seçim Sistemi

İşaret sıfatı seçerken 2 soru sor

Soru 1: Kelime çoğul mu? → Evet = **ces**. Hayır = devam et.

Soru 2: Kelime eril mi dişil mi? → Dişil = **cette**. Eril = **ce**. Ama eril ve sesli harfle başlıyorsa = **cet**.

Soru sıfatı seçerken 2 soru sor

Soru 1: Kelime tekil mi çoğul mu?

Soru 2: Eril mi dişil mi? → Eril tekil = **quel**. Dişil tekil = **quelle**. Eril çoğul = **quels**. Dişil çoğul = **quelles**.

8 Mini Özet

İşaret sıfatları "bu/şu/o" demek için: ce (eril), cette (dişil), ces (çoğul).

Eril kelime sesli harfle başlıyorsa ce → cet olur (ses çarpışması kuralı).

Çoğulda cinsiyet farkı yok — hep ces.

Soru sıfatları "hangi?" demek için: quel (eril), quelle (dişil), quels/quelles (çoğul).

Quel'in 4 formunun telaffuzu neredeyse aynı — fark sadece yazıda.

İşaret sıfatı = göstermek (parmak). Soru sıfatı = sormak (soru işareti).

İsmin cinsiyetini bilmek her şeyin anahtarı — kelimeyi article'ıyla öğren!